

Zavod za javno zdravstvo
IPH MNE
Crna Gora

Koordinator

Telefon: +41 21 619 44 39 direktni
+41 21 619 44 00 centrala
E-mail: Magali.Esteve@agridea.ch

Univerzitet u Ljubljani, Biotehnički fakultet
Marija.Klopčič@bfro.uni-lj.si

Univerzitet u Zagrebu, Ekonomski fakultet
nrenko@efzg.hr; ante.vuletic@efzg.hr

Univerzitet u Banjaluci, Poljoprivredni fakultet
miljanc@spinter.net

SMMRI
jasna.milosevic@smmri.com

SEEDEV
pascal.bernardoni@seedeve.org

Univerzitet u Beogradu, Ekonomski fakultet
zaklina@one.ekof.bg.ac.yu

Zavod za javno zdravstvo Crne Gore
boban.mugosa@ijz.mn.yu

Institut za zaštitu zdravlja u Makedoniji
kendrovski@yahoo.com

GEM Etudes et Stratégies
mlaniau@gem.fr

ENITA-C
giraud@enitac.fr

Wageningen University & Research Centre
karin.zimmermann@wur.nl

University of Newcastle
matthew.gorton@newcastle.ac.uk

University of Parma
cristina.mora@unipr.it

ECOZEPT
schaer@ecozept.com

www.focus-balkans.org

FOCUS-BALKANS

Nauka o potrošnji hrane na Balkanu

Okviri, protokoli i mreže za bolje
poznavanje ponašanja potrošača hrane

Finansira
Evropska Komisija

Trajanje projekta: 3 godine: oktobar 2008 - oktobar 2011

Budžet: 3 miliona eura

Zemlje gde se istraživanje sprovodi:

Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija,
Slovenija, Srbija

Opšti cilj projekta FOKUS-BALKANS je unapređenje znanja i poboljšanje razumevanja o ponašanju potrošača hrane u zemljama Zapadnog Balkana (WBC).

Rezultati naučnih istraživanja u okviru Projekta, daće doprinos javnom zdravlju i zaštiti potrošača, kao i ostvarivanju ciljeva Sedmog okvirnog istraživačkog programa (FP7) Evropske Komisije i kroz implementaciju specifičnih ciljeva:

- Razvoj znanja i veština u oblasti nauke o potrošnji hrane, bolje razumevanje koncepta iz oblasti nauke o potrošnji hrane stručnjaka iz javnih institucija i organizacija, preduzeća, civilnog društva... (trening i obuka).
- Razvoj mreže institucija i partnerskih istraživačkih inicijativa različitih aktera u oblasti nauke o potrošnji hrane - univerziteta, instituta, obrazovnih institucija, organizacija potrošača, civilnih organizacija i privrednih duštava. (umrežavanje).
- Bolje razumevanje ponašanja potrošača hrane u zemljama Zapadnog Balkana, posebno kad su u pitanju prehrambeni proizvodi s naglasenim nutritivnim vrednostima (voće i zdrava/ dijetalna hrana) i održivosti (organski i tradicionalni prehrambeni proizvodi).

Četiri studije fokusirane na specifična tržišta i proizvode (voće, zdrava hrana, organski i tradicionalni proizvodi) kao i jedno kvantitativno istraživanje, su okvir u kome će se po principu «učenja u praksi» sprovesti projekat FOCUS Balkan.

Zadatak 2 Umrežavanje RP 3 Uspostavljanje mreže	Zadatak 4 Obrazovni program RP 10 Trening, seminari	Zadatak 1 Teorijski okviri i znanja	Zadatak 5 Upravljanje projektom RP 11 Širenje rezultata RP 12 Menadžment projekta
		RP 1 Postojeće stanje RP 2 Sistem znanja za ponašanje potrošača hrane u zemljama Zapadnog Balkana	
		Zadatak 3 Studije slučajeva	
		RP 4 Metodološka razmatranja; razvoj alata i okvira RP 5 Potrošačka studija za voće i hranu koja doprinosi uravnoteženoj ishrani RP 6 Potrošačka studija za proizvode koji se smatraju zdravim RP 7 Očekivanja potrošača prema proizvodima organske poljoprivrede RP 8 Očekivanja i stavovi potrošača prema tradicionalnoj hrani RP 9 Kvantitativna potrošačka studija	

RP = radni paket

OBUKA I UMREŽAVANJE

Da bi se upoznali sa najnovijim trendovima, teorijama, metodologijama i istraživačkim tehnikama nauke o potrošnji hrane, organizovaćemo seminare i treninge za istraživače iz ključnih istraživačkih organizacija iz zemalja Zapadnog Balkana.

Ove aktivnosti su namenjene širokom krugu institucija iz javnog i privatnog istraživačkog sektora, nevladinim organizacijama i udruženjima potrošača. Dodatno, uz učešće svih partnera na projektu i niza pridruženih organizacija, osmislićemo šest regionalnih sastanaka.

Godišnje će u svakoj od zemalja biti organizovana po dva nacionalna sastanka otvorena za sve zainteresovane, učesnike u proizvodno prodajnom lancu, donosiocima odluka i politika, i predstavnike javnosti.

Pozivamo Vas da se priključite Mreži „Nauka o potrošnji hrane na Balkanu“.

Istraživački deo programa omogućava jačanje lokalne saradnje, povećanje lokalnog znanja i informisanosti. Projekat analizira uticaje i faktore ponašanja u potrošnji hrane u regionu Balkana, i to uz saradnju univerziteta i malih i srednjih preduzeća iz EU i Jugoistočne Evrope, i uspostavlja vezu sa organizacijama potrošača koje postaju glavni akteri u širenju rezultata. Istraživanje je u potpunosti deo procesa sticanja znanja. Tako studije tržišta i potrošačkog ponašanja, kroz upitnike, prikupljanje, obradu i sintezu podataka, sprovode uglavnom partneri iz zemalja Zapadnog Balkana uz snažnu podršku eksperata unutar Konzorcijuma.

Javnost i učesnici projekta će se upoznati sa različitim faktorima koji utiču na stavove i percepciju hrane i promovisaće saznanja o ponašanju potrošača prema određenim vrstama hrane. Rezultati projekta će biti publikovani u vidu izvještaja, letaka, brošura, članaka i na druge načine.

